

ZWIĄZEK ELEKTROWNI POLSKICH.

Akcja pomocy bezrobotnym młodym inżynierom.

Związek Elektrowni Polskich postanowił zapoczątkować akcję o charakterze społecznym w celu umożliwienia przetrwania kryzysu naszym młodym bezrobotnym siłom technicznym przez udzielenie pewnej ilości rodzaju „praktyk” na określony przeciąg czasu i za skromnym wynagrodzeniem.

Dla zorientowania się w ilości potrzebujących pomocy Związek Elektrowni zwrócił się do Wydziałów Elektrycznych naszych Politechnik z prośbą o nadesłanie wykazu inżynierów, którzy otrzymali dyplomy począwszy od jesieni r. 1929, gdyż tylko takich akcja pomocy miałaby dotyczyć, i prowadzi obecnie rejestrację kandydatów.

Posiedzenie Komisji Propagandowej.

Dnia 12 października odbyło się w Związku Elektrowni Polskich specjalne posiedzenie Komisji dla spraw propagandy zastosowań elektryczności, poświęcone kwestji taryfikacji energii dla gospodarstwa domowego oraz opracowaniu wymagań, stawianych żelazkom elektrycznym.

Zebrań odbyło się przy licznych udziałach kierowników zainteresowanych elektrowni (Elektrownia Okręgu War-

szawskiego, Elektrownia Okręgowa w Zagłębiu Dąbrowskim, Elektrownia Miejska w Poznaniu, Elektrownia Miejska w Krakowie, Elektrownia w Piotrkowie, Podkarpackie Tow. Elektryczne, Lwowski Okręgowy Zakład Elektryfikacyjny, Elektrownia Miejska w Siedlcach).

W sprawach taryfowych uznano za niecelowe instalowanie odrębnych obwodów dla zastosowań innych, niż światło. Obszernie przedyskutowano stosowanie podliczników przenośnych oraz zasady taryfy dwuczłonowej z ogranicznikiem lub bez. Dyskusji wobec obszerności i wagi tematu nie wyczerpano.

Wiele uwagi poświęcono żelazkom elektrycznym, ponieważ elektrownie, propagując te aparaty, ponoszą w pewnej mierze odpowiedzialność wobec swych odbiorców za dostarczenie towaru.

Dyskusja na komisji była owocem badań, przeprowadzonych przez szereg elektrowni. Na posiedzeniu oglądano rozebrane na części żelazka dwóch fabryk krajowych typu najbardziej rozpowszechnionego i dyskutowano szczegóły wykonania poszczególnych elementów.

Stwierdzono dość znaczny postęp techniki budowy żelazek w porównaniu z rokiem ubiegłym, zebrano jednak obfity materiał dla ustalenia szczegółowych wymagań, jakie należałoby stawiać wytwórciom.

PROF. INŻ. KAROL NOVÁK.

Autor podręcznika „Uzwojenia tworników”, wydanego obecnie w języku polskim, urodził się w roku 1867 w mieście Nowe Benátky. Kształcił się w Pradze w gimnazjum realnym, a następnie w Wyższej Czeskiej Szkole Technicznej, którą ukończył z odznaczeniem w roku 1893.

Pierwsze cztery lata praktyki inżynierskiej spędza w fabrykach elektrotechnicznych, najpierw u Ganz w Budapeszcie, później u Křižíka pod Pragę. Następnie obejmuje posadę inżyniera ruchu w elektrowni praskiej. Były to czasy dla elektrotechniki praktycznej przełomowe. Prąd trójfazowy walczył z prądem stałym, napięcie robocze rosło w górę, turbiny parowe zaczynały konkurować z maszynami parowymi. Miejska elektrownia w Pradze szybko się modernizuje, a zawdzięcza to przedewszystkiem inżynierowi Novákowi.

Prof. Inż. Karol Novák

Zamiłowany naukowiec i pedagog nie może się zadowolić samą praktyką inżynierską. W roku 1900, nie porzucając pracy w elektrowni, obejmuje w czeskiej politechnice docenturę budowy maszyn elektrycznych.

Zamiłowany naukowiec i pedagog nie może się zadowolić samą praktyką inżynierską. W roku 1900, nie porzucając pracy w elektrowni, obejmuje w czeskiej politechnice docenturę budowy maszyn elektrycznych.

Po sześciu latach pracy na dwóch warsztatach jednocześnie Novák staje na rozdrożu. Ubiegają się o niego na-

raz dwie instytucje. Miasto Praga mianuje go dyrektorem elektrowni i dyrektorem tramwajów, politechnika zaś proponuje mu objęcie katedry.

Zwycięża głos powołania. Novák, obdarowany medalem zasługi stołecznego miasta Pragi, opuszcza przedsiębiorstwa miejskie po 12 latach owocnej pracy i obejmuje stanowisko pierwszego profesora elektrotechniki konstrukcyjnej w Wyższej Szkole Technicznej w Pradze.

Nie zrywa jednak więzów z praktyką. Przeciwnie, jako doradca techniczny pracuje nadal w przedsiębiorstwach miasta Pragi, a jednocześnie stale służy swą wiedzą i doświadczeniem przy różnych poczynaniach elektrotechnicznych, opracowuje plany elektryfikacyjne, buduje elektrownie, a od 1919 roku utrzymuje ścisły kontakt z zakładami przemysłu elektrotechnicznego firmy „Kolben”.

Od trzydziestu lat bez przerwy prof. Novák kształci nowe kadry czeskich inżynierów elektryków. Trzykrotnie pełnił nadto obowiązki dziekana, a raz był rektorem uczelni.

Ogłosił drukiem cały szereg artykułów i podręczników. Z pod jego pióra wyszły: „Encyklopedia elektrotechniki”, „Budowa sieci elektrycznych”, „Budowa maszyn elektrycznych prądu stałego”, „Obliczanie sieci elektrycznych”, „Badanie komutacyjnego pola magnetycznego”, „Uzupełnienie wykresu Ossanna”, „Przystosowanie silników indukcyjnych do ruchu synchronicznego” i wiele innych.

Prof. Novák jest rzecznikiem ideałów ogólnoludzkich, a w stosunku do Polski — zdecydowanym Jej przyjacielem. Jako ekspert elektrowni krakowskiej, często był w Polsce, a jako profesor, wychował cały poczet polskich inżynierów. Liczy też wśród nas wielu szczerych przyjaciół.

Prof. St. Odrowąż-Wysocki.